

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. Nr 139, poz. 814 i Nr 205, poz. 1206), zwana dalej „ustawą”, weszła w życie 30 kwietnia 2012 r. Gromadzenie danych o szkołach, placówkach oświatowych, uczniach i nauczycielach w nowym systemie informacji oświatowej, zwanym dalej „SIO”, w zakresie i w sposób określony w ustawie rozpocznie się w sierpniu 2012 r. (w części dotyczącej Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych), natomiast w kwietniu 2013 r. nowy SIO osiągnie wszystkie przewidziane w ustawie funkcjonalności. Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526, z późn. zm.) oraz art. 130 ust. 1 ustawy od 2014 r. dane zgromadzone w nowym SIO będą przyjmowane do podziału części oświatowej subwencji ogólnej.

Działania organizacyjno-techniczne mające na celu sekwencyjne uruchamianie nowego SIO prowadzone są, zgodnie z art. 128 ust. 1 ustawy, od lipca 2011 r. W toku tych działań, w szczególności zaś wdrażania rozwiązań technicznych w ramach projektowania systemu teleinformatycznego, ujawniła się potrzeba wprowadzenia w ustawie określonych zmian.

Projekt ustawy zawiera przede wszystkim rozwiązania mające na celu zwiększenie poziomu anonimowości gromadzonych w SIO danych dotyczących pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej przez przedszkola, szkoły i placówki oświatowe, w tym poradnie psychologiczno-pedagogiczne. W zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej do bazy danych SIO będą przekazywane dane o liczbie uczniów korzystających z poszczególnych form tej pomocy, co skutkuje wprowadzeniem zmian w unormowaniach rozdziału 2 ustawy dotyczących zakresu danych gromadzonych w SIO. Ponadto w rozdziale 3 ustawy modyfikuje się mechanizm zmierzający do zagwarantowania niezbędnego poziomu rzetelności danych dotyczących wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka oraz kształcenia specjalnego. Dane te gromadzi się w SIO między innymi w celu właściwego podziału środków budżetu państwa przeznaczonych na organizację wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych i kształcenia specjalnego oraz w celu zapewnienia właściwych warunków edukacji dzieci i młodzieży.

Intencją podjętej nowelizacji ustawy jest odpowiedź na pewne zastrzeżenia zgłaszane wobec ustawy (dotyczące gromadzenia w nowym SIO danych osobowych uczniów korzystających z przewidzianych w prawie oświatowym form pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz uczniów, którym poradnia psychologiczno-pedagogiczna wydała opinię,

w tym opinię o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, lub orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego). Stwierdziwszy istnienie zagrożeń, jakie zastrzeżenia te mogą spowodować dla procesu tworzenia nowego SIO, zdecydowano się na nowelizację, która pozwoli zrealizować wartość w tym momencie nadrzędną, tj. zbudowanie nowego jakościowo systemu informacji oświatowej. Innymi słowy, nowelizacja pozwoli uniknąć ewentualnego zahamowania budowania nowego rozwiązania systemowego.

Jednocześnie należy podkreślić, że w wyniku nowelizacji utracona zostanie określona wartość. Utracone bowiem zostanie narzędzie, jakie daje aktualnie obowiązująca ustawa, a mianowicie narzędzie kontroli jakości i poprawności udzielanych uczniom świadczeń z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, docelowo służące doskonaleniu modelu efektywnego finansowania przez państwo świadczeń z tego zakresu.

Reasumując, stojąc na stanowisku niezbędności i adekwatności dotychczasowego rozwiązania dla osiągnięcia celów ustawy w zakresie gromadzenia danych jednostkowych uczniów korzystających z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, podejmuje się decyzję o rezygnacji z niektórych celów ustawy. Za decyzją tą stoi, jak wskazano wyżej, wybór wartości nadrzędnej, tj. wdrożenie nowego rozwiązania systemowego w sposób realizujący zasadnicze cele ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej.

Ponadto projekt ustawy zawiera inne zmiany o charakterze uzupełniającym oraz zmiany porządkujące i doprecyzowujące. Wprowadza się także zmianę w art. 71c ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

1. Zwiększenie poziomu anonimowości danych dotyczących pomocy psychologiczno-pedagogicznej – art. 1 pkt 3 lit. a, pkt 5, 6, 9, 10, 11 lit. a, pkt 12, 14, 19, 20, 22, 23, 26, 27 i 33 projektu

W celu zwiększenia poziomu anonimowości danych gromadzonych w bazie danych SIO w związku z objęciem ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną przez przedszkole, szkołę lub poradnię psychologiczno-pedagogiczną, w projekcie uchyla się przepisy przewidujące gromadzenie w bazie danych SIO w sposób jednostkowy, czyli w powiązaniu z danymi identyfikacyjnymi uczniów, danych w tym zakresie, tj. uchyla się art. 13 pkt 7 i 8, art. 14 pkt 14 i 24 oraz art. 18 (art. 1 pkt 10, pkt 11 lit. a oraz pkt 12 projektu).

W konsekwencji uchylecia art. 18 – w art. 42 uchyla się pkt 5, w art. 53 w pkt 2 uchyla się lit. b oraz uchyla się art. 54 (art. 1 pkt 22 lit. b, pkt 26 i 27 projektu).

Jednocześnie, w miejsce dotychczasowego jednostkowego sposobu gromadzenia w bazie danych SIO danych dotyczących pomocy psychologiczno-pedagogicznej, proponuje się gromadzenie tych danych według liczby uczniów, którym przedszkole, szkoła lub poradnia psychologiczno-pedagogiczna udzieliła określonych form pomocy. Powyższe nowe rozwiązanie odzwierciedlają regulacje art. 8 pkt 2, 2a i 2b oraz art. 124 ust. 3a (art. 1 pkt 6 i pkt 33 lit. b projektu).

W celu zagwarantowania w możliwie najwyższym stopniu rzetelności danych gromadzonych i przetwarzanych w bazie danych SIO, w projekcie zawarto sekwencję przepisów wprowadzających nową organizację przekazywania określonych danych do bazy danych SIO. Są to dane dotyczące diagnoz sporządzonych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne i zajęć prowadzonych przez poradnie, dane dotyczące form pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej przez przedszkola i szkoły oraz dane związane z wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka, zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi i kształceniem specjalnym, w tym dane dotyczące opinii i orzeczeń wydawanych przez poradnie, o których mowa w art. 71b ust. 3 – 3a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Model przekazywania powyższych danych został uregulowany w art. 39 w związku z art. 40 ust. 3 (art. 1 pkt 19 i pkt 20 lit. b projektu), w art. 5 ust. 2 pkt 3 i art. 7a w związku z art. 26a i 26b (art. 1 pkt 3 lit. a, pkt 5 i 14 projektu) oraz w art. 12, art. 42 pkt 1, art. 44a i art. 124 ust. 3 (art. 1 pkt 9, pkt 22 lit. a, pkt 23 i pkt 33 lit. a projektu).

W myśl art. 2 ustawy, konstrukcja SIO obejmuje lokalne bazy danych SIO i bazę danych SIO (centralny zbiór danych prowadzony przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania). Lokalne bazy danych SIO, w których wyodrębnia się zbiór danych o szkole i placówce oświatowej (lub o innej jednostce wykonującej zadania z zakresu oświaty), zbiór danych o uczniach i zbiór danych o nauczycielach, są tworzone i prowadzone w celu przekazywania danych do bazy danych SIO, pozyskiwania danych z bazy danych SIO oraz pozyskiwania danych ze zbioru PESEL (art. 5 ust. 1 i 2 ustawy). Analogiczną strukturę zbiorów danych, jak baza danych SIO, mają lokalne bazy danych SIO, w których gromadzi się i przetwarza dane przekazywane do bazy danych SIO (art. 4 ust. 1 ustawy). Powyższe oznacza, że przekazywanie danych z lokalnej bazy danych SIO do bazy danych SIO odbywa się pomiędzy tożsamymi zbiorami danych, np. dane ze zbioru o uczniach w lokalnej bazie danych SIO są przekazywane do zbioru danych o uczniach w bazie danych SIO.

Nowy model przekazywania danych, zawarty w art. 39 w związku z art. 40 ust. 3 (art. 1 pkt 19 i pkt 20 lit. b projektu), przewiduje rozwiązanie, w myśl którego określone dane jednostkowe (spersonalizowane), zgromadzone w lokalnej bazie danych SIO prowadzonej

przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną, przedszkole lub szkołę, w zbiorach danych uczniów, będą przekazywane przez poradnie, przedszkola i szkoły do bazy danych SIO do zbiorów danych tych jednostek (odpowiednio poradni, przedszkoli i szkół), zamiast do zbiorów danych o uczniach. W bazie danych SIO w zbiorach danych szkół i placówek oświatowych będą zatem gromadzone dane dziedzinowe powstające z przetworzenia odpowiednich danych jednostkowych uczniów, tj. dane o liczbie poszczególnych form pomocy udzielonych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne, szkoły i placówki oświatowe – co odzwierciedla art. 8 pkt 2 lit. b – d oraz f, pkt 2a i 2b, w brzmieniu nadanym w art. 1 pkt 6 projektu. Ponadto w bazie danych SIO w zbiorach danych poradni psychologiczno-pedagogicznych będą gromadzone jedynie dane o numerze i dacie wydania przez poradnię opinii lub orzeczenia, o których mowa w art. 71b ust. 3 – 3a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty – bez powiązania tych danych z danymi jednostkowymi ucznia (art. 8 pkt 2 lit. e ustawy).

Uzupełnieniem regulacji art. 39 i art. 40 ust. 3 ustawy jest zbiór przepisów zawartych w art. 5 ust. 2 pkt 3 i art. 7a w związku z art. 26a i art. 26b (art. 1 pkt 3 lit. a, pkt 5 i 14 projektu), przewidujących, że dane, o których mowa w art. 8 pkt 2 lit. b – e oraz pkt 2a i 2b (tj. dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej przez poradnie, przedszkola i szkoły oraz opinii i orzeczeń wydawanych przez poradnie), będą gromadzone zbiorczo w bazie danych SIO w zbiorach danych odpowiednio poradni, przedszkoli i szkół, natomiast w lokalnych bazach danych SIO – jednostkowo, w zbiorach danych uczniów (art. 26a). Powyższe rozwiązanie gwarantuje możliwie najwyższy stopień rzetelności danych gromadzonych w bazie danych SIO. Zgodnie z dodawanym w ustawie art. 26b umieszczenie danych ucznia, o których mowa w art. 26a ust. 1, w lokalnej bazie danych SIO prowadzonej przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną odbywa się w następstwie pozytywnej weryfikacji danych identyfikacyjnych ucznia (zdefiniowanych w art. 11 ustawy) z danymi osobowymi tego ucznia zawartymi w zbiorze PESEL (dane uczniów przekazywane przez przedszkola i szkoły będą podlegały weryfikacji na podstawie art. 44 ustawy).

Reasumując – dane, o których mowa w art. 8 pkt 2 lit. b – e oraz pkt 2a i 2b, będą gromadzone w lokalnych bazach danych SIO w zbiorach danych uczniów w formie danych jednostkowych, natomiast w bazie danych SIO – w zbiorach danych szkół i placówek oświatowych w formie danych zbiorczych (tj. danych o liczbie, niepowiązanych z danymi osobowymi), powstających z przetworzenia odpowiednich danych jednostkowych uczniów.

W konsekwencji uchylenia art. 18 ustawy, którego przepis pkt 2 stanowi podstawę do gromadzenia danych niezbędnych do podziału części oświatowej subwencji ogólnej między

jednostki samorządu terytorialnego, w art. 12, art. 42 pkt 1 i art. 44a (art. 1 pkt 9, pkt 22 lit. a oraz pkt 23 projektu) wprowadza się przepisy umożliwiające gromadzenie w bazie danych SIO rzetelnych informacji o objęciu ucznia wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka, zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi oraz kształceniem specjalnym w szkole i placówce oświatowej, jednocześnie ograniczając do minimum zagrożenia związane z przetwarzaniem w bazie danych SIO danych tzw. wrażliwych.

Gromadzenie w bazie danych SIO danych dotyczących objęcia ucznia w szkole i placówce oświatowej wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka, zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi lub kształceniem specjalnym jest niezbędne do celów efektywnego wydatkowania środków publicznych na realizację zadań oświatowych.

Zgodnie z art. 5a ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, środki niezbędne na realizację zadań oświatowych, w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie szkół i placówek oświatowych, zagwarantowane są w dochodach budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Należy przy tym zauważyć, że sposób kształtowania części oświatowej subwencji ogólnej na dany rok budżetowy określony został w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. W algorytmie podziału części oświatowej subwencji ogólnej (określonym w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2012 – Dz. U. Nr 288, poz. 1693) uwzględnia się odrębnie kwoty na organizowanie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych i kształcenia specjalnego uczniów, posiadających opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Rozporządzenie uzależnia wysokość kwot subwencji od rodzaju niepełnosprawności, ze względu na którą organizowane jest kształcenie specjalne. Gromadzenie w bazie danych SIO danych jednostkowych o organizowaniu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych i kształcenia specjalnego będzie gwarantowało, że jednostki samorządu terytorialnego otrzymają środki finansowe w wysokości umożliwiającej stworzenie odpowiednich warunków nauki i opieki dla uczniów o szczególnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych. Gromadzenie powyższych danych pozwoli ponadto wyeliminować obecne nieprawidłowości w wykazywaniu uczniów objętych kształceniem specjalnym, których skutkiem jest błędne naliczenie kwot subwencji i w konsekwencji konieczność zwrotu przez jednostki samorządu terytorialnego środków otrzymanych w nadmiernej wysokości.

Należy podkreślić, że korzystanie z kształcenia specjalnego w szkołach i placówkach oświatowych jest wynikiem decyzji rodziców (prawnych opiekunów) ucznia. Gromadzenie i przetwarzanie obecnie w szkołach i placówkach oświatowych danych wynikających z orzeczeń i opinii, o których mowa w art. 71b ust. 3 – 3a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, jest następstwem dobrowolnej decyzji rodziców ucznia w związku z wystąpieniem, na podstawie art. 71b ust. 5 i 5a ustawy o systemie oświaty, do jednostki samorządu terytorialnego właściwej ze względu na miejsce zamieszkania ucznia z wnioskiem o zapewnienie uczniowi odpowiedniej formy kształcenia, z uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności.

Rozwiązanie zaproponowane w art. 12, art. 42 pkt 1 i art. 44a ust. 1 zakłada, że jeżeli rodzice ucznia posiadającego opinię o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych lub orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wystąpią do właściwej jednostki samorządu terytorialnego z wnioskiem o skierowanie ucznia do odpowiedniej formy kształcenia, a następnie przedłożą w szkole lub placówce oświatowej opinię lub orzeczenie – dopiero wówczas szkoła lub placówka oświatowa organizująca uczniowi kształcenie będzie przekazywała do zbioru danych o uczniach w bazie danych SIO informację o numerze i dacie wydania opinii lub orzeczenia, wraz z określeniem przyczyny ich wydania.

Reasumując – zgodnie z art. 42 pkt 1 szkoła lub placówka oświatowa będzie przekazywać do bazy danych SIO dane ucznia dotyczące opinii lub orzeczenia, w zakresie określonym w art. 12, wyłącznie wtedy, gdy rodzice podejmą decyzję o rozpoczęciu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych lub kształcenia specjalnego przez ich dziecko i w tym celu przedłożą w szkole lub placówce oświatowej właściwy dokument (opinię lub orzeczenie).

Jednocześnie w celu zapewnienia rzetelności danych przekazywanych przez szkołę lub placówkę oświatową w zakresie organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych i kształcenia specjalnego (określonych w art. 12), w art. 44a (art. 1 pkt 23 projektu) wprowadza się mechanizm weryfikacji danych przekazywanych przez szkołę lub placówkę oświatową ze zgromadzonymi w bazie danych SIO danymi dotyczącymi działalności poradni psychologiczno-pedagogicznej w zakresie wydawania opinii i orzeczeń, o których mowa w art. 8 pkt 2 lit. e ustawy.

Zgodnie z art. 8 pkt 2 lit. e ustawy, poradnia psychologiczno-pedagogiczna przekazuje do bazy danych SIO numer i datę wydania opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz

orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, wraz z określeniem rodzaju niepełnosprawności ucznia, ze względu na którą wydano orzeczenie. Zgodnie z art. 40 ust. 3 ustawy, dane w powyższym zakresie poradnia przekazuje ze zbioru danych ucznia w lokalnej bazie danych SIO, o której mowa w art. 26a ustawy, po pozytywnym zweryfikowaniu danych identyfikacyjnych ucznia ze zbiorem PESEL (art. 26b ustawy). Należy podkreślić, że w następstwie uchylenia art. 18 ustawy poradnia psychologiczno-pedagogiczna nie będzie przekazywała do bazy danych SIO danych jednostkowych dzieci i młodzieży o wydanych opiniach i orzeczeniach, a jedynie dane o numerze i dacie wydania poszczególnych opinii i orzeczeń.

W myśl mechanizmu weryfikacji określonego w art. 44a, szkoła lub placówka oświatowa organizująca wczesne wspomaganie rozwoju dziecka, zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze i kształcenie specjalne, przekazując do bazy danych SIO numer i datę wydania opinii lub orzeczenia oraz informację o przyczynie wydania orzeczenia – tj. dane zawarte w dokumencie opinii lub orzeczenia przedłożonym w szkole lub placówce przez rodziców w związku z decyzją o rozpoczęciu odpowiedniej formy kształcenia przez ich dziecko – uzyska z bazy danych SIO potwierdzenie tych danych, o ile opinia lub orzeczenie oznaczone konkretną datą i numerem zostało wydane przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną zidentyfikowaną w bazie danych SIO przy pomocy numeru REGON poradni. Tylko pozytywna weryfikacja danych dotyczących opinii lub orzeczenia będzie pozwalała na przekazanie do bazy danych SIO danych o organizowaniu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz kształcenia specjalnego przez szkołę lub placówkę oświatową. Zaproponowane rozwiązanie spowoduje, że w bazie danych SIO będą gromadzone rzetelne informacje o liczbie uczniów, których kształcenie wymaga poniesienia szczególnych wydatków ze środków publicznych, przy czym przetwarzanie danych dotyczących organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych i kształcenia specjalnego w bazie danych SIO zostanie ograniczone do sytuacji wymagających spełnienia warunków określonych w art. 44a ust. 1.

W związku z wprowadzeniem w art. 44a mechanizmu weryfikacji danych dotyczących organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych i kształcenia specjalnego, należy dostosować przepisy przejściowe art. 124 ustawy regulujące pierwsze przekazanie danych do bazy danych SIO w terminie do dnia 9 kwietnia 2013 r. Zmiana art. 124 ust. 3 ustawy polega na wyłączeniu procedury weryfikacji opisanej w art. 44a w stosunku do opinii i orzeczeń, o których mowa w art. 12, wydanych przed dniem 1 stycznia 2013 r. Jednocześnie dodany ust. 3a w art. 124 nakłada na poradnie

psychologiczno-pedagogiczne obowiązek przekazania do bazy danych SIO danych, o których mowa w art. 8 pkt 2 lit. e, ograniczając je wyłącznie do opinii i orzeczeń wydanych przez poradnie od dnia 1 stycznia 2013 r. Regulacje art. 44a dotyczą więc wyłącznie opinii i orzeczeń, które zostaną wydane od dnia 1 stycznia 2013 r. Takie rozstrzygnięcie nie zobowiązuje poradni psychologiczno-pedagogicznych do przekazywania danych o opiniach i orzeczeniach wydanych do dnia 31 grudnia 2012 r.

Dodatkowo, oprócz kwestii związanych z udzielaniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w zakresie danych dziedzinowych szkół opisanych w art. 8 pkt 2b ustawy (art. 1 pkt 6 lit. b projektu) ujęto liczbę uczniów uczestniczących w zajęciach wychowania do życia w rodzinie. Zgodnie z dotychczasowymi przepisami ustawy dane dotyczące uczestniczenia w zajęciach wychowania do życia w rodzinie gromadzone są w zbiorach danych uczniów w ramach informacji o uczestniczeniu przez uczniów w zajęciach dodatkowych i pozalekcyjnych (art. 14 pkt 25 w dotychczasowym brzmieniu). Dotychczasowe rozwiązanie powodowało, że dane te byłyby przekazywane do bazy danych SIO w formie jednostkowej. Proponowana zmiana przewiduje, że dane o uczestniczeniu ucznia w zajęciach wychowania do życia w rodzinie będą gromadzone w powiązaniu z danymi identyfikacyjnymi jedynie w lokalnej bazie danych SIO prowadzonej przez szkołę (art. 26a ust. 3 pkt 2 lit. b), w której te zajęcia są organizowane. Do bazy danych SIO zostaną przekazane wyłącznie informacje o liczbie uczniów uczestniczących w tych zajęciach (art. 8 pkt 2b). Dokonywanie analiz danych dotyczących uczestniczenia w zajęciach wychowania do życia w rodzinie jest niezbędne do wykonywania przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania kompetencji regulacyjnych określonych w art. 4 ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. Nr 17, poz. 78, z późn. zm.).

2. Zmiana dostosowująca ustawę do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – art. 1 pkt 1 i pkt 35 projektu

Przepis art. 1 ust. 1a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela stanowił, że ustawie – Karta Nauczyciela podlegają nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w publicznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych. Przepis ten został uchylony z dniem 1 stycznia 2012 r. przez ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887, z późn. zm.). Zgodnie z art. 237 tej ustawy, ustawę – Karta

Nauczyciela stosuje się do nauczycieli zatrudnionych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych do dnia 31 grudnia 2013 r. Po tej dacie nauczyciele ci staną się pracownikami samorządowymi. Ponieważ do podziału części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2014 nauczyciele, o których mowa w art. 1 ust. 1a ustawy – Karta Nauczyciela, nie będą uwzględnieni, brak jest podstaw do gromadzenia w nowym SIO danych dotyczących tej grupy nauczycieli.

3. Utworzenie jednej lokalnej bazy danych SIO dla zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich oraz dla szkół funkcjonujących w zakładach i schroniskach – art. 1 pkt 3 lit. b oraz pkt 4 lit. a tiret pierwsze projektu

W myśl art. 33 pkt 4 ustawy Minister Sprawiedliwości jest obowiązany przekazywać do Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych (RSPO) m.in. dane szkół i placówek oświatowych w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich prowadzonych przez tego ministra. W RSPO szkoły te byłyby identyfikowane m.in. poprzez związanie organizacyjne „w zakładzie poprawczym” oraz „w schronisku dla nieletnich” (art. 7 ust. 1 pkt 13 lit. e i f ustawy). Ponadto, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 2 lit. e ustawy, przewiduje się gromadzenie w SIO odrębnie danych o zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich, jako o innych jednostkach wykonujących zadania z zakresu oświaty, tj. danych dotyczących nauczycieli zatrudnionych w tych jednostkach (dane w zakresie określonym w art. 9 oraz art. 41 ust. 3 i art. 43 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy). Ustawa określa, że dla odpowiednio szkoły w zakładzie poprawczym, szkoły w schronisku dla nieletnich oraz zakładu poprawczego i schroniska dla nieletnich prowadzone są odrębne lokalne bazy danych SIO, dla których administratorem jest kierownik podmiotu prowadzącego lokalną bazę danych SIO. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2001 r. w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich (Dz. U. Nr 124, poz. 1359, z późn. zm.), określając organizację zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich, wyróżnia w strukturze zarówno zakładu poprawczego, jak i schroniska dla nieletnich, szkołę albo szkoły. Rozporządzenie to wskazuje ponadto, że organem zakładu i schroniska jest m.in. dyrektor zakładu i dyrektor schroniska. W strukturze organizacyjnej zakładów i schronisk nie wyróżnia się osoby kierującej szkołą albo szkołami w zakładzie i schronisku jako odrębnego organu. Zakład lub schronisko są miejscem zatrudnienia dla wszystkich pracowników zakładu i schroniska, w tym nauczycieli wykonujących obowiązki w szkołach w zakładzie lub schronisku.

W związku z powyższym, w art. 5 ust. 4 pkt 4 wprowadza się rozwiązanie, w myśl którego dla szkół w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich oraz dla zakładów

poprawczych i schronisk dla nieletnich prowadzona będzie jedna lokalna baza danych SIO. Będzie to lokalna baza danych SIO zakładu poprawczego albo schroniska dla nieletnich. W przypadku gromadzenia danych o szkołach w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich w RSPO będzie gromadzony również numer REGON odpowiednio zakładu lub schroniska (art. 7 ust. 1 pkt 7 lit. a ustawy). Należy przy tym zaznaczyć, że w RSPO nie będą gromadzone dane zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich.

4. Uporządkowanie zakresu podmiotowego RSPO w zakresie szkolnych punktów konsultacyjnych – art. 1 pkt 4 lit. a tiret drugie (dot. uchylecia lit. a w art. 7 ust. 1 pkt 13) i pkt 17 projektu (dot. uchylecia tiret pierwsze w art. 33 pkt 2 w lit. a)

W myśl art. 33 pkt 2 lit. a tiret pierwsze ustawy minister właściwy do spraw oświaty i wychowania jest obowiązany przekazywać do RSPO m.in. dane szkół, zespołów szkół oraz szkolnych punktów konsultacyjnych przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej. W RSPO jednostki te byłyby identyfikowane m.in. poprzez związanie organizacyjne „przy placówce dyplomatycznej, urzędzie konsularnym lub przedstawicielstwie wojskowym Rzeczypospolitej Polskiej” (art. 7 ust. 1 pkt 13 lit. a).

W RSPO, będącym urzędowym rejestrem szkół i placówek oświatowych w rozumieniu art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439, z późn. zm.), gromadzone są dane szkół i placówek oświatowych, tj. publicznych i niepublicznych przedszkoli, szkół i placówek oraz innych jednostek organizacyjnych, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Ponieważ zakres podmiotowy ustawy określony w art. 3 ust. 1 pkt 1 nie uwzględnia innych jednostek organizacyjnych niż szkoły i placówki wymienione w art. 2 ustawy o systemie oświaty, w SIO nie powinno się gromadzić ani przetwarzać danych dotyczących szkolnych punktów konsultacyjnych. Ponadto jedną z zasadniczych cech decydujących o objęciu danej jednostki urzędowym rejestrem RSPO jest jej numer REGON. Ponieważ szkolnym punktem konsultacyjnym oraz szkołom za granicą, działającym przy placówkach dyplomatycznych, urzędach konsularnych lub przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej, nie nadaje się numeru REGON, nie jest uzasadnione ich ewidencjonowanie w RSPO. Należy dodać, że szkolne punkty konsultacyjne prowadzą tzw. kształcenie uzupełniające, tzn. nie realizują podstawy programowej kształcenia ogólnego oraz ramowych planów nauczania. Uczniowie korzystający z zajęć organizowanych

przez szkolne punkty konsultacyjne nie spełniają w nich obowiązku szkolnego ani obowiązku nauki (realizują je w ramach systemu oświaty kraju, w którym przebywają).

W związku z powyższym w art. 7 w ust. 1 w pkt 13 uchyla się lit. a oraz w art. 33 pkt 2 lit. a uchyla się tiret pierwsze. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania informacje dotyczące organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą (w tym w zespole szkół w Atenach, będącym jedyną jednostką zagraniczną prowadzącą kształcenie w pełnym zakresie, tj. realizującą podstawę programową kształcenia ogólnego oraz ramowe plany nauczania dla szkół wchodzących w skład zespołu) pozyskuje z danych gromadzonych przez Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą w Warszawie, jednostkę podległą temu ministrowi, odpowiedzialną za koordynowanie organizacji kształcenia za granicą.

5. Zmiana dostosowująca ustawę do ustawy o działalności leczniczej – art. 1 pkt 4 lit. a tiret drugie projektu (dot. art. 7 ust. 1 pkt 13 lit. b)

Zmiana ma na celu dostosowanie brzmienia art. 7 ust. 1 pkt 13 lit. b ustawy do zmian wprowadzonych ustawą z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654, z późn. zm.). Ustawa ta w art. 3 pkt 1a lit. b oraz art. 71c ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty zastąpiła pojęcie „zakład opieki zdrowotnej” pojęciem „podmiot leczniczy”. W RSPO będą gromadzone dane dotyczące szkół specjalnych i oddziałów specjalnych zorganizowanych w podmiotach leczniczych.

6. Określenie trybu nadawania numeru REGON zespołom szkół i placówek oświatowych – art. 1 pkt 2, pkt 4 lit. b i c, pkt 17, 18, 31 i 32 projektu

Zmiana porządkuje kwestię danych niezbędnych do wpisywania do rejestru podmiotów gospodarki narodowej (REGON) zespołów szkół i placówek oświatowych jako podmiotów gospodarki narodowej zgodnie z art. 42 ust. 7 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439, z późn. zm.) i art. 5f ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Ponieważ w myśl art. 35 ustawy – oraz w okresie przejściowym w myśl art. 121 ustawy – wpis do rejestru REGON następuje za pośrednictwem RSPO, w art. 7 w ust. 1a doprecyzowano dane przekazywane do RSPO w odniesieniu do zespołów szkół i placówek oświatowych. Ponadto w art. 37a i art. 121 ust. 8 ustawy wprost wskazuje się, że tryb nadawania numeru REGON dla zespołów szkół i placówek oświatowych jest analogiczny, jak tryb uregulowany w art. 34 – 37 i art. 121 ust. 1 – 7 ustawy w stosunku do szkół i placówek oświatowych. W ślad za powyższym doprecyzowaniem

zmienia się art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy, stanowiąc wprost, że RSPO obejmuje także zespoły szkół i placówek oświatowych. W przypadku połączenia szkół lub placówek oświatowych w zespół w RSPO będą gromadzone dane identyfikacyjne danej szkoły lub placówki wchodzącej w skład zespołu, a także odpowiednie dane dotyczące zespołu wymienione w art. 7 ust. 1a ustawy (art. 1 pkt 4 lit. b projektu). Odrębny numer RSPO będzie nadawany zarówno szkole i placówce oświatowej wchodzącej w skład zespołu, jak i zespołowi. Podobnie jak nie usuwa się z RSPO danych szkół i placówek oświatowych, które zostały zlikwidowane, w art. 7 ust. 2 wprowadza się regulację, na podstawie której nie przewiduje się usuwania z RSPO danych dotyczących zespołów szkół i placówek oświatowych, które zostały rozwiązane. Zmiana w art. 33 ma na celu wskazanie podmiotów właściwych przekazujących do RSPO dane o zespołach szkół i placówek oświatowych.

7. Gromadzenie danych o pracownikach odpowiedzialnych za zarządzanie i administrowanie oświatą zatrudnionych w specjalistycznej jednostce nadzoru – art. 1 pkt 7 i pkt 21 projektu

Zmiana ma na celu usunięcie niekonsekwencji ustawy polegającej na tym, że w art. 9 pkt 2 lit. b i art. 41 ust. 1 pkt 2 ustawy uwzględniono dane o pracownikach odpowiedzialnych za zarządzanie i administrowanie oświatą zatrudnionych w komórkach merytorycznych m. in. w urzędach obsługujących ministrów, kuratoriach oświaty, Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i okręgowych komisjach egzaminacyjnych, a pominięto pracowników specjalistycznej jednostki nadzoru, o której mowa w art. 32a ust. 1 i 1a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Należy podkreślić, że ustawa w art. 29 ust. 1 pkt 2 przewidziała gromadzenie danych o nauczycielach mianowanych lub dyplomowanych zatrudnionych na stanowiskach, na których wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, także w przypadku specjalistycznej jednostki nadzoru.

Gromadzenie powyższych danych jest niezbędne do poprawy skuteczności zarządzania kadrami obsługującymi realizację zadań oświatowych na poziomie krajowym i lokalnym. Powyższe dane – analizowane łącznie z danymi dotyczącymi liczby nauczycieli i kosztów ich zatrudnienia w szkołach, placówkach oświatowych i innych jednostkach wykonujących zadania z zakresu oświaty na stanowiskach, na których wymagane są kwalifikacje pedagogiczne – umożliwią uzyskanie pełnego obrazu kosztów i struktury zatrudnienia w oświacie, a w konsekwencji staną się podstawą do podejmowania właściwych działań zmierzających do poprawy efektywności organizacji pracy w oświacie w powiązaniu z optymalizacją kosztów.

8. Uzupełnienie zakresu danych o statusie uczniów niebędących obywatelami polskimi – art. 1 pkt 8 projektu

Zmiana ma na celu uwzględnienie w ramach danych identyfikacyjnych ucznia niebędącego obywatelem polskim sytuacji, w której uczęszczający do polskiej szkoły cudzoziemiec nie należy do żadnej z grup o uregulowanym statusie, wymienionych w art. 11. W takim przypadku w bazie danych SIO będzie podawana informacja o kraju pochodzenia cudzoziemca oraz informacja, że nie posiada on statusu określonego w art. 11 pkt 1 – 12 (oznaczenie „inny”).

9. Zmiana dostosowująca ustawę do zmiany ustawy o systemie oświaty – art. 1 pkt 11 lit. a (w części dotyczącej uchylecia w art. 14 pkt 17) i lit. b projektu

Zmiana dostosowuje art. 14 pkt 25 ustawy do zmian wprowadzonych w art. 64 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty na podstawie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205, poz. 1206). W art. 64 ustawy o systemie oświaty w nowy sposób zdefiniowano podstawowe formy działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły. Ustawa o systemie oświaty w nowym brzmieniu nie posługuje się już pojęciem „dodatkowe zajęcia edukacyjne” oraz „zajęcia pozalekcyjne”. Jednocześnie ujęte dotychczas w art. 14 pkt 17 ustawy zajęcia dla uczniów szczególnie uzdolnionych uwzględnia się obecnie w art. 14 pkt 25 obejmującym zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia, o których mowa w art. 64 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty. W przepisie art. 14 pkt 25 uwzględnia się również inne niż wymienione w art. 64 ust. 1 ustawy o systemie oświaty formy działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły, w których uczeń uczestniczy.

10. Gromadzenie danych o egzaminach eksternistycznych potwierdzających kwalifikacje w zawodzie oraz danych o uzyskaniu przez ucznia dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe – art. 1 pkt 13 projektu

Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty i niektórych innych ustaw wprowadziła nowe regulacje w zakresie organizowania kształcenia w zawodach. Punktem wyjścia dla tej zmiany jest wyodrębnienie w ramach zawodów poszczególnych kwalifikacji, z których każda obejmuje określony zasób wiedzy, umiejętności oraz kompetencji personalnych i społecznych, wskazanych w podstawie programowej kształcenia w danym zawodzie. Każda z kwalifikacji będzie oddzielnie potwierdzana w procesie kształcenia w systemie egzaminów zewnętrznych. Proponowane zmiany w art. 20

umożliwiają gromadzenie danych o wynikach egzaminów eksternistycznych potwierdzających kwalifikacje w zawodzie oraz informacji o uzyskaniu przez ucznia dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe. Ponadto przewiduje się gromadzenie w SIO danych o zdaniu egzaminu eksternistycznego z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej.

11. Doprecyzowanie konstrukcji przedstawicielstwa administracyjnego organu w udzielaniu upoważnienia do dostępu do bazy danych SIO oraz cofaniu tego upoważnienia – art. 1 pkt 28 projektu

Projektowane przepisy doprecyzowują konstrukcję przedstawicielstwa administracyjnego, która została zastosowana w art. 70 ust. 3 pkt 7 ustawy w celu umożliwienia wydawania upoważnienia do dostępu do bazy danych SIO (art. 68 ust. 1) – nie osobiście przez organ administracji (piastuna organu), o którym mowa w art. 68 ust. 2 ustawy – lecz przez osobę reprezentującą organ.

Ustawa w art. 70 ust. 3 pkt 7 wskazuje, że upoważnienie do dostępu do bazy danych SIO jest opatrzone podpisem „osoby reprezentującej podmiot udzielający upoważnienia”. Upoważnienie do dostępu do bazy danych SIO ma formę pisemną (art. 68 ust. 4 ustawy). Analiza przepisów art. 68 ust. 2, art. 119 ust. 2 i art. 123 ust. 2 ustawy pozwala zauważyć, że „podmiotem udzielającym upoważnienia” każdorazowo jest oznaczony przez ustawodawcę organ administracji publicznej: rządowej – minister, wojewoda, oraz samorządowej – wójt gminy (burmistrz, prezydent miasta), starosta, marszałek województwa. Są to organy monokratyczne, których funkcję „piastuna” każdorazowo pełni określona osoba fizyczna, tj. osoba powołana na stanowisko ministra, wojewody itd. Powyższe oznacza, że określony w ustawie organ administracji jest dysponentem kompetencji do udzielania upoważnień do dostępu do SIO. Należy zauważyć, że piastun organu (np. piastun funkcji ministra), dokonując danej czynności prawnej, nie reprezentuje organu, lecz po prostu „jest” organem. Tymczasem z art. 70 ust. 3 pkt 7 ustawy wynika, że upoważnienie podpisuje – zamiast piastuna organu – inna osoba. Innymi słowy, ustawa przewiduje, że określony w ustawie organ, udzielając upoważnienia do dostępu do bazy danych SIO, działa przez przedstawiciela (przedstawicielstwo administracyjne). Taka upoważniona osoba, zamiast piastuna organu, może wykonywać określone kompetencje organu w prawnych formach, lecz należy podkreślić – nie staje się przez to organem administracji – dysponentem kompetencji.

Reasumując, w art. 70 ust. 3 pkt 7 ustawy ustawodawca przewidział zmianę osoby w wykonywaniu kompetencji organu do udzielania upoważnienia do dostępu do bazy danych

SIO. Projektowane przepisy art. 68a ust. 1 zawierają doprecyzowania wskazujące, że przedstawicielem organu w udzielaniu upoważnienia do dostępu do bazy danych SIO oraz cofaniu upoważnień w przypadkach określonych w art. 74 ust. 1 ustawy może być pracownik (pracownicy) urzędu obsługującego ten organ, kierownik jednostki organizacyjnej jemu podległej lub przez niego nadzorowanej, kierownik jednostki obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół i placówek oświatowych lub pracownik (pracownicy) tych jednostek wyznaczeni przez ich kierowników. Nie przewiduje się możliwości scedowania dalej upoważnienia przez upoważnionego pracownika. Krąg osób wymienionych w projektowanym art. 68a ust. 1 jest taki sam na gruncie obowiązujących przepisów ustawy.

Ponadto w art. 68a ust. 1 pkt 2 ustawy rozszerza się możliwość upoważnienia przez podmiot właściwy, o którym mowa w art. 68 ust. 2 ustawy, pracowników urzędu obsługującego ten podmiot, kierowników jednostek organizacyjnych jemu podległych lub przez niego nadzorowanych, kierowników jednostek obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół i placówek oświatowych lub pracowników tych jednostek wyznaczonych przez ich kierowników – do cofania upoważnień do dostępu do bazy danych w imieniu podmiotu właściwego. W art. 74 ustawy nie przewidziano bowiem wyraźnie możliwości działania przez podmiot, o którym mowa w art. 68 ust. 2 ustawy, przez przedstawiciela w ramach czynności cofania upoważnienia.

12. Doprecyzowanie pojęcia „pracownik podmiotu” – art. 1 pkt 29 projektu

W myśl art. 72 ust. 1 ustawy kierownik podmiotu prowadzącego lokalną bazę danych SIO (kierownik podmiotu, o którym mowa w art. 67 ustawy) może upoważnić do dostępu do bazy danych SIO, w jego imieniu, pracownika lub pracowników tego podmiotu. Określone ustawą czynności sprawozdawcze lub czynności pozyskiwania określonych danych w danym podmiocie będą mogły zatem wykonywać – obok osobiście kierownika danego podmiotu – również pracownicy, w jego imieniu.

Użyte w art. 72 ust. 1 ustawy wyrażenie „pracownik podmiotu” jest jednak pojęciem szerokim i budzi wątpliwości interpretacyjne. Wątpliwości te dotyczą sytuacji, w których upoważnienia do dostępu do bazy danych SIO mają być udzielone podmiotom prowadzącym lokalne bazy danych SIO, jakimi są jednostki samorządu terytorialnego (art. 3 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy). W świetle art. 72 ust. 1 ustawy kierownik podmiotu, np. wójt, może upoważnić pracowników jednostki samorządu terytorialnego do dostępu do bazy danych SIO. Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458, z późn. zm.), pracownicy jednostek samorządu mają status pracowników

samorządowych (tj. np. pracownicy urzędów gmin, starostw powiatowych i urzędów marszałkowskich, pracownicy samorządowych jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gmin lub gminnych jednostek budżetowych). W tej sytuacji przez pracowników podmiotu, o których mowa w art. 72 ust. 1 ustawy o systemie informacji oświatowej, w przypadku jednostek samorządu terytorialnego można by rozumieć pracowników wszystkich jednostek organizacyjnych wymienionych w art. 2 ustawy o pracownikach samorządowych (a zatem również pracowników jednostek organizacyjnych, do których zadań nie należą zadania oświatowe, np. ośrodki pomocy społecznej).

Proponowany przepis ust. 1 w art. 72 ma zatem na celu zawężenie wykładni pojęcia pracownik podmiotu w odniesieniu do pracowników jednostek samorządu terytorialnego: w przypadku jednostki samorządu terytorialnego jako podmiotu prowadzącego lokalną bazę danych SIO upoważnieni do dostępu do bazy danych SIO będą mogli być pracownicy urzędów gmin, starostw powiatowych i urzędów marszałkowskich oraz kierownicy (pracownicy) jednostek obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół i placówek.

W przypadku gdy lokalną bazę danych SIO prowadzi minister, proponuje się także, aby przez pracownika podmiotu rozumieć pracownika ministerstwa lub pracowników jednostek podległych ministrowi lub przez niego nadzorowanych.

13. Procedura cofania upoważnienia do dostępu do bazy danych SIO – art. 1 pkt 30 projektu

Zmiana ma na celu uproszczenie i uporządkowanie procedury cofania upoważnienia do dostępu do bazy danych SIO.

Ustawa przewidywała, że dostęp do bazy danych SIO, wymagający uzyskania upoważnienia do dostępu do bazy danych SIO, posiadają następujące grupy podmiotów: kierownicy podmiotów prowadzących lokalne bazy danych SIO (kierownicy podmiotów, o których mowa w art. 67 ustawy), prezesi regionalnych izb obrachunkowych (art. 61 ust. 2 i art. 67 ustawy) oraz rektorzy uczelni (art. 62 ust. 2 ustawy), a także z upoważnienia podmiotu właściwego do udzielania upoważnień do dostępu do bazy danych SIO, o którym mowa w art. 68 ust. 2 ustawy – osoby reprezentujące podmioty udzielające upoważnień (art. 68a ust. 1) oraz z upoważnienia kierownika podmiotu, o którym mowa w art. 67 ustawy – pracownicy tych podmiotów (art. 72 ust. 1).

Upoważnień do dostępu do bazy danych SIO udzielają organy wymienione w art. 68 ust. 2 ustawy. Na podstawie art. 74 ust. 1 ustawy organy te są obowiązane również do cofania upoważnień w stosunku do tych osób upoważnionych, którym wcześniej udzieliły upoważnień do dostępu. Wraz z cofnięciem upoważnienia organ, o którym mowa w art. 68

ust. 2 ustawy, przekazuje o tym informację do bazy danych SIO i administrator bazy danych SIO (minister właściwy do spraw oświaty i wychowania) blokuje dostęp osoby, której cofnięto upoważnienie (art. 74 ust. 4 i 5 ustawy).

W nowym brzmieniu art. 74 ust. 1 ustawy ograniczono do jednego przypadku cofnięcie „na wniosek” upoważnienia do dostępu do bazy danych SIO. Będzie to dotyczyło sytuacji określonej w art. 74 ust. 1 pkt 4, w której kierownik podmiotu, o którym mowa w art. 67 ustawy, odwołał upoważnienie dla pracowników, o których mowa w art. 72 ust. 1. W pozostałych przypadkach wymienionych w art. 74 ust. 1 pkt 1 – 3 cofnięcie upoważnienia będzie się odbywało „z urzędu” (w przypadku opisanym w art. 74 ust. 1 pkt 5 cofnięcie upoważnienia następuje w trybie nadzoru nad bezpieczeństwem bazy danych SIO uregulowanym w rozdziale 6 ustawy). Ponieważ organ cofający upoważnienie jest, poza kilkoma wyjątkami, jednocześnie podmiotem odwołującym osoby upoważnione (lub rozwiązującym umowę o pracę), cofnięcie upoważnienia na wniosek – jak pierwotnie przewiduje ustawa w art. 74 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 – jest bezprzedmiotowe. Natomiast w przypadkach, w których sytuacja taka nie zachodzi, informacja o zaprzestaniu pełnienia funkcji kierownika podmiotu, o którym mowa w art. 67 ustawy, jest dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, jako administratora bazy danych SIO, informacją powszechnie dostępną lub możliwą do uzyskania w ramach współpracy administracji publicznej (co dotyczy cofania upoważnień w przypadku zmiany na stanowisku ministra, kuratora oświaty, wojewody, prezesa regionalnej izby obrachunkowej, rektora uczelni, dyrektora zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich, kierownika rodzinnego ośrodka diagnostyczno-konsultacyjnego oraz osób kierujących jednostkami nadzoru pedagogicznego nad zakładami, schroniskami i ośrodkami, a także osób kierujących specjalistycznymi jednostkami nadzoru, o których mowa w art. 32a ust. 1 i 1a ustawy o systemie oświaty, oraz prezesa izby rzemieślniczej).

Ponieważ podmiot zobowiązany do przekazywania danych do RSPO, o którym mowa w art. 33 ustawy, na bieżąco aktualizuje w RSPO dane dotyczące zmiany osoby na stanowisku dyrektora szkoły lub placówki oświatowej (art. 7 ust. 1 pkt 26 ustawy), w art. 74 w ust. 2 wprowadza się rozwiązanie, w myśl którego minister właściwy do spraw oświaty i wychowania blokuje dostęp do bazy danych SIO dotychczasowego dyrektora z dniem przekazania do RSPO informacji o zmianie na stanowisku dyrektora.

W art. 74 ust. 1 ponadto uwzględnia się sytuację, w której zmiana na stanowisku kierownika podmiotu prowadzącego lokalną bazę danych SIO nastąpiła nie tylko w konsekwencji odwołania danej osoby ze stanowiska, ale również rozwiązania z nią umowy

o pracę (np. umowa o pracę jest podstawą nawiązania stosunku pracy z kierownikiem jednostki obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół), czy wygaśnięcia mandatu (co dotyczy organów jednostek samorządu terytorialnego).

14. Zmiany terminów przekazywania danych do bazy danych SIO – art. 1 pkt 15, 16, 24 i 25 projektu

Termin przekazywania danych do bazy danych SIO zostaje zmieniony w stosunku do:

- 1) danych dziedzinowych szkół i placówek oświatowych – dotyczących wyposażenia szkoły i placówki oświatowej (art. 8 pkt 1 lit. c);
- 2) danych dziedzinowych w związku z nauką ucznia w szkole – dotyczących uczestniczenia w zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, o których mowa w art. 64 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, według rodzajów tych zajęć, oraz innych niż wymienione w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty formach działalności dydaktyczno-wychowawczej (art. 14 pkt 25);
- 3) danych dziedzinowych nauczyciela:
 - a) w związku ze stosunkiem pracy – dotyczących rodzaju i wymiaru zajęć (art. 29 ust. 1 pkt 1 lit. g, w zakresie dotyczącym rodzaju i wymiaru innych zajęć i czynności, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela),
 - b) w przypadku nauczycieli, osób niebędących nauczycielami i osób wykonujących zadania nauczyciela na podstawie umowy cywilnoprawnej w szkołach specjalnych zorganizowanych w podmiotach leczniczych:
 - w związku ze stosunkiem pracy – dotyczących wymiaru zatrudnienia (art. 29 ust. 1 pkt 1 lit. e oraz ust. 3 pkt 1 lit. c),
 - w związku ze stosunkiem pracy – dotyczących rodzaju i wymiaru prowadzonych zajęć lub innych wykonywanych obowiązków (art. 29 ust. 1 pkt 1 lit. g oraz ust. 3 pkt 1 lit. e),
 - w związku z umową cywilnoprawną – dotyczących rodzaju i wymiaru zadań (art. 29 ust. 4 pkt 5).

Terminy przekazywania danych w powyższym zakresie zostaną określone przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 31 ustawy. Proponowana zmiana pozwoli na odpowiednie dostosowywanie

terminów przekazywania danych do potrzeb i możliwości organizacyjnych jednostek systemu oświaty wykonujących obowiązki w związku ze sprawozdawczością do SIO.

Zmiana w upoważnieniu zawartym w art. 31 ustawy jest konsekwencją zmian w art. 30 ustawy.

Ponadto, w związku ze zmianą art. 30 ustawy dotyczącą rozszerzenia zakresu danych przekazywanych do bazy danych SIO w terminach innych niż „na bieżąco” (tj. w terminie 7 dni od zmiany stanu faktycznego), konieczne jest uwzględnienie sytuacji, w której – zanim zgodnie z art. 45 i 48 ustawy zbiór danych ucznia i nauczyciela stanie się nieaktywny w związku z zakończeniem nauki lub ustaniem stosunku pracy w danej szkole lub placówce oświatowej – należy ten zbiór uzupełnić o dane, których nie gromadzi się na bieżąco. W przeciwnym razie mogłoby dojść do sytuacji, w której w bazie danych SIO nie zostałyby odzwierciedlone określone dane z uwagi na zamknięcie zbioru danych ucznia lub nauczyciela w okresie między zmianą okoliczności faktycznych odzwierciedlanych w SIO a terminem przekazania do SIO informacji o tych danych. Rozwiązanie w art. 45 ust. 2 i art. 48 ust. 2 (art. 1 pkt 24 i 25 projektu) przyczyni się do zagwarantowania kompletności danych w bazie danych SIO.

15. Zmiana terminu publikacji szczegółowego komunikatu XML – art. 1 pkt 34 projektu

W art. 95 oraz art. 96 ustawy stworzono mechanizmy umożliwiające podmiotom prywatnym stworzenie oprogramowania komercyjnego, które będzie spełniało warunki określone przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, co potwierdza się certyfikatem zgodności z SIO uzyskanym przez podmiot prywatny w postępowaniu homologacyjnym. Podstawowym warunkiem, jaki powinno spełniać oprogramowanie komercyjne, aby mogło być wykorzystywane przez podmioty prowadzące lokalne bazy danych SIO do celów sprawozdawczości do SIO i uzyskać certyfikat zgodności z SIO, jest warunek przekazywania – przy pomocy tego oprogramowania – danych do bazy danych SIO zgodnie z formatem i zakresem przekazywania danych, określonymi w szczegółowym komunikacie XML, publikowanym przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w Biuletynie Informacji Publicznej (art. 97 ust. 1 ustawy).

W art. 128 ust. 2 ustawy przewidziano termin pierwszej publikacji komunikatu XML – do dnia 1 grudnia 2012 r. W związku ze zmianami dotyczącymi zakresu i sposobu przekazywania danych do bazy danych SIO, o których mowa w art. 8, art. 12, art. 14 i art. 40 ust. 3 ustawy, w celu zapewnienia czasu koniecznego do wykonania modyfikacji systemu teleinformatycznego, proponuje się przedłużenie o miesiąc terminu pierwszej publikacji

komunikatu XML – do dnia 31 grudnia 2012 r. Po opublikowaniu komunikatu XML podmioty prywatne będą mogły ubiegać się o uzyskanie certyfikatu zgodności z SIO.

16. Zmiana w art. 71c ust. 1a ustawy o systemie oświaty – art. 2 projektu

Dla pacjenta w wieku szkolnym przyjętego do podmiotu leczniczego szkoła specjalna lub oddział specjalny działające w podmiocie leczniczym obligatoryjnie organizują zajęcia edukacyjne i specjalne działania opiekuńczo-wychowawcze (w przypadku uczniów przebywających w podmiocie leczniczym krócej niż 9 dni można odstąpić od organizowania zajęć edukacyjnych). Zgodnie z przepisami w sprawie prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania (rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji – Dz. U. Nr 23, poz. 225, z późn. zm.), szkoły specjalne i oddziały specjalne zorganizowane w podmiotach leczniczych są obowiązane m.in. do prowadzenia księgi uczniów, w której szkoła wpisuje m.in. imię (imiona) i nazwisko, datę i miejsce urodzenia, numer PESEL oraz adres zamieszkania ucznia, imiona i nazwiska rodziców (prawnych opiekunów) i adresy ich zamieszkania, a także datę przyjęcia ucznia do szkoły oraz klasę, do której ucznia przyjęto. Ponieważ podmiot leczniczy, w którym przebywa uczeń, dysponuje większością z powyższych danych osobowych ucznia – dokumentacja medyczna pacjenta obejmuje bowiem dane wpisywane do księgi uczniów (art. 25 pkt 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta – Dz. U. z 2012 r. poz. 159) – proponuje się rozwiązanie, aby podmiot leczniczy z urzędu przekazywał określone dane osobowe ucznia szkole specjalnej (oddziałowi specjalnemu) organizującej dla ucznia zajęcia edukacyjne i specjalne działania opiekuńczo-wychowawcze. Rozwiązanie to ułatwi szkołom (oddziałom) przyszpitalnym wykonywanie obowiązków związanych z dokumentowaniem przebiegu nauczania, a w konsekwencji – usprawni wykonywanie obowiązków szkół przyszpitalnych jako podmiotów prowadzących lokalne bazy danych SIO. Zmiana uwzględnia specyfikę organizacji kształcenia w szkołach zorganizowanych w podmiotach leczniczych oraz specyficzną sytuację rodziców (prawnych opiekunów) dzieci i młodzieży będących pacjentami, a jednocześnie podlegających opiece i kształceniu w tych szkołach.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Ministerstwa Edukacji Narodowej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r.

o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.). Żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Przedmiot regulacji ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

W ramach uzgodnień międzyresortowych projekt został przekazany Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych, który w piśmie z dnia 17 kwietnia 2012 r. stwierdził, że nie zgłasza uwag do projektu.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana ustawa

Projektowana ustawa będzie oddziaływać na:

- publiczne i niepubliczne szkoły i placówki oświatowe (przez szkoły i placówki oświatowe należy rozumieć jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 2 ust. 1 – 7, 9 – 11 ustawy o systemie oświaty),
- organy prowadzące szkoły i placówki oświatowe – jednostki samorządu terytorialnego, właściwych ministrów, osoby fizyczne i osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego,
- organy sprawujące nadzór pedagogiczny,
- podmioty, które organizują oraz przeprowadzają sprawdziany i egzaminy oraz egzaminy eksternistyczne, o których mowa w art. 9 ust. 1 i art. 10 ust. 1 ustawy o systemie oświaty – Centralną Komisję Egzaminacyjną i okręgowe komisje egzaminacyjne,
- podmioty, które organizują oraz przeprowadzają egzaminy na tytuły czeladnika i mistrza w zawodzie – izby rzemieślnicze.

2. Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji społecznych projekt otrzymali następujący partnerzy społeczni i związki zawodowe:

- 1) Forum Związków Zawodowych;
- 2) Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”;
- 3) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ);
- 4) Związek Nauczycielstwa Polskiego;
- 5) Krajowy Sekretariat Pracowników Oświaty NSZZ „Solidarność 80”;
- 6) NSZZ Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych;
- 7) Wolny Związek Zawodowy „Solidarność-Oświata”;
- 8) Zarząd Krajowy Związku Zawodowego Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce;
- 9) Chrześcijański Związek Zawodowy „Solidarność im. Ks. J. Popiełuszki”;
- 10) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 11) Związek Zakładów Doskonalenia Zawodowego;
- 12) Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
- 13) Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”;
- 14) Sekcja Oświaty KNSZZ „Solidarność 80”;

- 15) Społeczne Towarzystwo Oświatowe;
- 16) Społeczne Towarzystwo Oświatowe Ogólnopolskie Forum Rodziców;
- 17) Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 18) Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich;
- 19) Stowarzyszenie Nauczycieli Matematyki;
- 20) Stowarzyszenie Oświatowców Polskich Zarząd Główny;
- 21) Federacja Inicjatyw Oświatowych;
- 22) Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej;
- 23) Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji;
- 24) Komenda Główna Ochotniczych Hufców Pracy;
- 25) Konfederacja Stowarzyszeń Nauczycielskich;
- 26) Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej;
- 27) Krajowy Komitet Wychowania Resocjalizującego;
- 28) Krajowe Porozumienie Rodziców i Rad Rodziców;
- 29) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Dyrektorów Centrów Kształcenia Ustawicznego;
- 30) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
- 31) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Niepublicznych Szkół Muzycznych I i II Stopnia;
- 32) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Powiatowych i Gminnych Samorządowych Ośrodków Doskonalenia Nauczycieli;
- 33) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Resocjalizacji;
- 34) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym;
- 35) Rada do spraw Szkolnictwa Artystycznego;
- 36) Rada Szkół Katolickich;
- 37) Rada Statystyki;
- 38) Unia Metropolii Polskich;
- 39) Związek Województw RP;
- 40) Związek Gmin Wiejskich RP;
- 41) Związek Miast Polskich;
- 42) Związek Powiatów Polskich;
- 43) Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych;
- 44) Polska Rada Organizacji Młodzieżowych;
- 45) Rada Rodziców przy Ministrze Edukacji Narodowej;
- 46) Fundacja Panoptykon;
- 47) Fundacja im. Stefana Batorego;

48) Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich.

Ponadto projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski.

Projekt został przekazany również do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. Zgodnie z postanowieniem KWRiST z dnia 25 kwietnia 2012 r. do wyrażenia opinii wiążącej został upoważniony Zespół ds. Społeczeństwa Informacyjnego. Zgodnie ze stanowiskiem Zespołu z dnia 4 czerwca 2012 r. projekt został uzgodniony z KWRiST.

W ramach konsultacji społecznych uwagi zostały zgłoszone przez: Związek Nauczycielstwa Polskiego, Fundację Panoptykon, Związek Województw RP, Stowarzyszenie Rodzice w Edukacji, Okręgową Komisję Egzaminacyjną we Wrocławiu, a ponadto Rzecznika Uczniów Niepełnosprawnych Stowarzyszenie Nie-Grzeczne Dzieci, Fundację Instytut Rozwoju Regionalnego i Porozumienie Zielonogórskie – Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia.

Komendant Główny Ochotniczych Hufców Pracy poinformował, że nie ma uwag do projektu, natomiast Fundacja „Rodzice Szkole” przekazała stanowisko, w którym wyraziła zadowolenie z faktu podjęcia przez Ministra Edukacji Narodowej inicjatywy zmiany ustawy.

Spośród uwag zgłoszonych przez partnerów społecznych najważniejsze są dwa odmienne stanowiska prezentowane z jednej strony przez Rzecznika Uczniów Niepełnosprawnych Stowarzyszenie Nie-Grzeczne Dzieci wraz z Fundacją Instytutem Rozwoju Regionalnego, którzy postulują odstąpienie od projektu nowelizacji ustawy, z drugiej zaś przez Fundację Panoptykon i Związek Nauczycielstwa Polskiego, których zdaniem rozwiązania idące w kierunku zwiększenia anonimowości danych gromadzonych w systemie należałoby rozszerzyć na kolejne zakresy danych. Nie uwzględniono postulatów ani odstąpienia od zmian, ani rozszerzenia zakresu nowelizacji.

Należy podzielić pogląd wyrażony przez Rzecznika Uczniów Niepełnosprawnych Stowarzyszenie Nie-Grzeczne Dzieci, że nowelizacja ustawy w zakresie zwiększenia poziomu anonimowości danych dotyczących pomocy psychologiczno-pedagogicznej wiąże się z utratą określonej wartości, tj. „nie pozwala na kontrolę jakości udzielanych świadczeń” (w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej). Podjęcie inicjatywy nowelizacji ustawy,

dokonywane wprawdzie kosztem utraty określonych wartości przewidzianych w pierwotnym brzmieniu ustawy, jest jednak podyktowane wyborem wartości nadrzędnej: wdrożenia nowego jakościowo systemu informacji oświatowej. Natomiast postulaty Fundacji Panoptykon i Związku Nauczycielstwa Polskiego dotyczące rozszerzenia zakresu danych podlegających mechanizmowi przetwarzania (agregowania) danych jednostkowych uczniów wykraczają poza zakres nowelizacji.

Poniżej omówiono pozostałe uwagi zgłoszone w toku konsultacji społecznych:

I. Uwagi Fundacji Panoptykon:

1. Katalog danych jednostkowych, które mają być przetwarzane i przez wiele lat przechowywane w bazie danych SIO, jest bardzo szeroki.

Wyjaśnienie: Katalog danych gromadzonych w SIO jest niezbędny do realizacji celów określonych w art. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej.

2. Nie jest słuszne założenie, że nie jest możliwe zbieranie wiarygodnych danych zbiorczych bez integrowania danych jednostkowych na poziomie centralnym.

Uwaga nieuwzględniona. Do realizacji celów określonych w art. 1 ustawy niezbędne są dane jednostkowe, zapewniające konieczną rzetelność danych oraz umożliwiające prowadzenie zaawansowanych analiz, które nie są możliwe do prowadzenia na danych zagregowanych. Dane jednostkowe są niezbędne do monitoringu efektów i działań podejmowanych w skali systemu, co ma szczególne znaczenie w zdecentralizowanym systemie oświaty w Polsce.

3. Efektywne wydatkowanie środków publicznych na realizację zadań oświatowych nie wymaga gromadzenia na poziomie centralnym danych jednostkowych.

Uwaga nieuwzględniona. Na przykładzie danych dotyczących opinii i orzeczeń wydawanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne należy zauważyć, że dane jednostkowe umożliwią precyzyjne ustalenie kwot rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej przyznawanej ze względu na zwiększenie zadań w przypadku, gdy uczeń posiadający opinię lub orzeczenie zmienia szkołę lub placówkę oświatową.

4. Należy zapewnić rozwiązania technologiczne, które zagwarantują, że dane gromadzone w lokalnej bazie danych będą dostępne tylko z poziomu tej bazy danych.

Wyjaśnienie: Rozwiązania prawne i techniczne umożliwiają dostęp do lokalnej bazy danych SIO jedynie kierownikowi i pracownikom podmiotu prowadzącego tę bazę, którzy posiadają login i hasło. Dostęp do bazy danych SIO (zgodnie z art. 67 ustawy) nie oznacza możliwości samodzielnego przeszukiwania zasobów centralnego zbioru.

5. Nie powinno być możliwości przechowywania danych w lokalnej bazie danych SIO przez okres dłuższy niż 5 lat od dnia wprowadzenia do zbioru ostatniej informacji.

Uwaga nieuwzględniona. Kierownik podmiotu prowadzącego lokalną bazę danych SIO jest jej administratorem. Zgodnie z przepisami ustawy o ochronie danych osobowych decyduje on o celach i środkach przetwarzania danych osobowych zgromadzonych w tej bazie. W związku z powyższym może określić inne cele dla przechowywania danych w lokalnej bazie danych SIO niż wynikające z obowiązków sprawozdawczych nałożonych ustawą. W takim wypadku dłuższe przechowywanie danych odbywa się wyłącznie za zgodą osoby, której dane dotyczą.

6. Postuluje się wstrzymanie prac nad wdrożeniem SIO do czasu wyjaśnienia wskazanych wyżej wątpliwości.

Uwaga nieuwzględniona. Ze względu na harmonogram prac określony w ustawie oraz związane z terminowością wdrażania systemu skutki finansowe nie jest możliwe wstrzymanie prac nad wdrożeniem SIO.

7. Część przepisów jest zredagowana w sposób mało przejrzysty (np. art. 5 ust. 2a, art. 7a, art. 31 ust. 1, art. 44a).

Uwaga uwzględniona. Została zaproponowana stosowna redakcja przepisów.

II. Uwagi Rzecznika Uczniów Niepełnosprawnych Stowarzyszenia Nie-Grzeczne Dzieci:

1. Ze sprawozdawczości znika obowiązek wskazywania uczestnictwa uczniów w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych organizowanych przez placówkę (art. 14 pkt 14) oraz

objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną organizowaną przez szkołę z określeniem form tej pomocy.

Częściowo uwzględniając uwagę doprecyzowano brzmienie przepisu art. 12 ustawy. W zmienionym brzmieniu przepis jasno wskazuje, że intencją projektodawcy jest gromadzenie informacji o uczestniczeniu ucznia w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

Ponadto wyjaśniono, że w SIO w dalszym ciągu będą gromadzone dane dotyczące organizowanej przez szkołę pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniom. Będą one gromadzone w formie zindywidualizowanej w lokalnej bazie danych SIO szkoły, natomiast do bazy danych SIO będą przekazywane jako dane o liczbie.

2. Proponowane zmiany uniemożliwią odpowiedzialne monitorowanie sytuacji uczniów niepełnosprawnych oraz ewaluację istniejących dla nich rozwiązań instytucjonalnych czy indywidualnych programów wsparcia.

Wyjaśnienie: W projekcie ustawy nie przewiduje się zmiany sposobu gromadzenia informacji o rodzaju i wymiarze prowadzonych przez nauczycieli zajęć lub innych wykonywanych przez nich obowiązków oraz o niebędących nauczycielami pracownikach zatrudnionych w szkole (w tym o osobach zatrudnionych w charakterze pomocy nauczyciela, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o systemie oświaty). Na podstawie wymienionych danych w systemie zostaną zgromadzone informacje o działaniach szkoły lub placówki oświatowej na rzecz uczniów wymagających pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

III. Uwagi Stowarzyszenia Rodzice w Edukacji:

1. Zmiany ustawy idące w kierunku zwiększenia anonimowości danych powinny dotyczyć również innych danych gromadzonych w systemie informacji oświatowej.

Uwaga nieuwzględniona. Postulat Stowarzyszenia wykracza poza zakres nowelizacji, której przepisy przewidują zwiększenie poziomu anonimowości danych w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej gromadzonych w bazie danych SIO i zmiany uzupełniające oraz porządkujące.

2. Nie jest jasne, jak placówki oświatowe z kolejnego etapu edukacji będą mogły korzystać z informacji wprowadzonych na poprzednim etapie edukacyjnym.

Wyjaśnienie: Co do zasady dane zgromadzone w bazie danych SIO nie są przekazywane szkołom na kolejnym etapie edukacyjnym. Wyjątkiem od tej reguły jest wyłącznie informacja, jakiego języka obcego uczył się uczeń na poprzednim etapie edukacyjnym, zgodnie z art. 53 pkt 2 lit. a ustawy.

3. Proponuje się zorganizowanie systemowej pomocy dla placówek oświatowych w celu przeszkolenia pracowników w zakresie bezpieczeństwa przetwarzania danych SIO i ogólnych procedur bezpieczeństwa.

Wyjaśnienie: Sposób zapewnienia bezpieczeństwa danych gromadzonych w systemie wynika z innych przepisów, w szczególności z ustawy o ochronie danych osobowych. W chwili obecnej szkoły i placówki oświatowe przetwarzają dane osobowe uczniów i pracowników, w związku z tym muszą spełniać wymagania określone ustawą o ochronie danych osobowych.

4. Konieczne jest zapewnienie najwyższej z możliwych ochrony danych dla danych gromadzonych w bazie danych SIO.

Wyjaśnienie: Poziom bezpieczeństwa danych zgromadzonych w bazie danych SIO zostanie określony zgodnie z obowiązującymi przepisami. Centrum Informatyczne Edukacji, tj. jednostka, której została zlecona obsługa SIO, posiada wdrożoną „Politykę bezpieczeństwa” wymaganą przez ustawę o ochronie danych osobowych, ponadto wdrożyła system zarządzania bezpieczeństwem informacji, zgodny z ISO/IEC 27001.

5. Proponuje się automatyzację usuwania zapisów w terminach określonych ustawą, chyba że wcześniej zostanie udzielona zgoda zainteresowanego na dłuższe przechowywanie danych.

Uwaga uwzględniona. Oprogramowanie udostępnione przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, służące do prowadzenia lokalnych baz danych SIO, będzie wyposażone w mechanizmy automatycznego usuwania danych w zakresie i terminach określonych ustawą.

6. Proponuje się gromadzenie w systemie informacji oświatowej dodatkowych danych, np. opinii o pracy nauczyciela, warunków współpracy z rodzicami oraz warunków pracy samorządu uczniowskiego.

Uwaga nieuwzględniona. Postulat Stowarzyszenia wykracza poza zakres nowelizacji.

7. Postuluje się takie rozwijanie SIO, aby mógł on stać się także narzędziem do ewaluacji w ramach nadzoru pedagogicznego.

Wyjaśnienie: Na podstawie danych SIO będą sporządzane raporty, które będą mogły być wykorzystane do celów sprawowania nadzoru pedagogicznego.

8. Rola SIO jako narzędzia badawczego powinna polegać na wspomaganie procesu kształtowania społeczeństwa obywatelskiego złożonego z osób i grup, wspólnot traktowanych podmiotowo przez państwo instytucjonalne.

Uwaga nieuwzględniona. Rolą systemu informacji oświatowej nie jest dostarczenie wszystkich niezbędnych danych do prowadzenia badań naukowych w obszarze oświaty i zastąpienie innych narzędzi badawczych. Oczekiwania zawarte w uwadze wykraczają poza cele określone w art. 1 ustawy.

- IV. Związek Województw RP proponuje wprowadzenie okresu przejściowego, umożliwiającego dostosowanie do zaproponowanych rozwiązań.

Wyjaśnienie: Udostępnienie oprogramowania służącego do przekazywania danych do bazy danych SIO zgodnie z harmonogramem określonym w ustawie z 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej nastąpi na początku roku 2013. Przewiduje się, że będzie to wersja uwzględniająca zmiany zaproponowane w przedłożonym projekcie. W związku z tym podmioty zobowiązane do przekazywania danych do bazy danych SIO nie będą musiały dostosowywać się do zmian w sposobie gromadzenia danych.

- V. Porozumienie Zielonogórskie – Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia zwraca uwagę na konieczność opracowania zabezpieczeń dla danych zawartych w systemie informacji oświatowej.

Wyjaśnienie: Zasady dostępu do bazy danych SIO określone są w przepisach ustawy o systemie informacji oświatowej oraz przepisach rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie procedury weryfikacji dostępu do bazy danych systemu informacji oświatowej (Dz. U. z 2012 r. poz. 466). Do przetwarzania danych w SIO stosuje się również m.in. przepisy ustawy o ochronie danych osobowych. System jest budowany z uwzględnieniem tych przepisów.

VI. Uwagi Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej we Wrocławiu:

1. Z przepisów ustawy nie wynika, kto i w jakim trybie przekazuje do SIO dane identyfikacyjne osób przystępujących do egzaminów eksternistycznych.

Wyjaśnienie: Okręgowe komisje egzaminacyjne uzyskują dane identyfikacyjne niezbędne do przekazania danych dziedzinowych, o których mowa w art. 20 pkt 2 ustawy, na podstawie wniosków osób, które zamierzają przystąpić do egzaminów eksternistycznych, w trybie określonym w § 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2007 r. w sprawie egzaminów eksternistycznych (Dz. U. Nr 179, poz. 1273).

2. Nie został zmieniony w projekcie ani doprecyzowany art. 42 pkt 10 ustawy. Powiązanie go z treścią art. 20 wskazywałoby na to, że nie chodzi tu o wyniki egzaminów.

Wyjaśnienie: Art. 20 pkt 1 – 3 wskazuje, jakie dane w związku ze sprawdzianem i egzaminami, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o systemie oświaty, oraz egzaminami eksternistycznymi przeprowadzanymi przez okręgowe komisje egzaminacyjne, gromadzone są w bazie danych SIO. Do tego katalogu danych odwołuje się art. 42 pkt 10 ustawy.

3. Nie planuje się zmiany art. 55 ust. 1 pkt 2, choć wydaje się, że proponowana nowelizacja ustawy wyklucza możliwość pozyskiwania przez okręgowe komisje egzaminacyjne informacji o orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.

Wyjaśnienie: W bazie danych SIO będą gromadzone informacje, które będą mogły zostać przekazane okręgowym komisjom egzaminacyjnym w trybie art. 55. Będą one przekazywane do systemu informacji oświatowej przez szkoły organizujące kształcenie specjalne.

4. Projekt nie likwiduje nieścisłości zawartej w art. 38 i art. 122 ustawy, które podają zasadniczo różne terminy przekazywania do SIO informacji o numerze identyfikacyjnym szkoły.

Wyjaśnienie: Termin określony w art. 38 odnosi się do bieżącego funkcjonowania systemu informacji oświatowej. Natomiast przepisy art. 119 – 124 określają mechanizm wdrażania SIO i obowiązują wyłącznie w okresie przejściowym.

5. Proponuje się, aby nadawanie numeru identyfikacyjnego przez okręgowe komisje egzaminacyjne było ściśle powiązane z możliwością przeprowadzania przez szkoły egzaminów zewnętrznych.

Wyjaśnienie: Z bazy danych SIO okręgowe komisje egzaminacyjne będą pozyskiwać dane wyłącznie tych szkół, w których przeprowadza się egzaminy zewnętrzne.

6. Nieplanowany do zmiany art. 51 ustawy utrzymuje status niejawności numeru identyfikacyjnego szkoły nadanego przez okręgową komisję egzaminacyjną. Tymczasem od początku funkcjonowania systemu egzaminów zewnętrznych szkoły i okręgowe komisje egzaminacyjne posługują się nim zupełnie swobodnie.

Wyjaśnienie: Numer identyfikacyjny szkoły nadawany przez okręgową komisję egzaminacyjną nie jest publikowany w RSPO (powszechnie dostępny). Numer ten jest dostępny dla podmiotów zainteresowanych (szkół).

3. Wpływ projektowanej ustawy na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Koszty związane z projektowanymi zmianami zostaną pokryte ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007–2013 w ramach Działania 3.1 POKL – projekt „Usprawnienie systemu zbierania i analizy danych dotyczących funkcjonowania systemu oświaty m.in. poprzez rozwój systemu informacji oświatowej”, którego realizacja zakończy się 30 kwietnia 2013 r. Na realizację projektu przewidziano w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 kwietnia 2013 r. kwotę 16 800 000 zł, w tym 2 520 000 zł krajowego wkładu publicznego. W ramach tego projektu przygotowywane jest oprogramowanie dla systemu

informacji oświatowej tworzonego na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej. Ponieważ zakłada się, że przepisy niniejszego projektu ustawy wejdą w życie przed rozpoczęciem gromadzenia danych w zmodernizowanym systemie (zgodnie z art. 124 ustawy rozpoczęcie kompletnego przekazania danych nastąpi w terminie do 9 kwietnia 2013 r. według stanu na 31 marca 2013 r.), nie przewiduje się tworzenia odrębnego oprogramowania dostosowanego do zmian wprowadzanych w projekcie ustawy ani też odrębnego procesu wdrażania tych zmian.

W związku z powyższym wejście w życie projektu ustawy nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Również zmiana art. 71c ustawy o systemie oświaty nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Szpital gromadzi dane, które mogą być wykorzystane do prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania, ale nie przekazuje ich szkole z powodu braku możliwości formalno-prawnych. Proponowana zmiana uwzględnia specyfikę organizacji kształcenia w szkołach zorganizowanych w podmiotach leczniczych oraz specyficzną sytuację rodziców (prawnych opiekunów).

4. Wpływ projektowanej ustawy na rynek pracy

Projektowana ustawa nie wpłynie na rynek pracy.

5. Wpływ projektowanej ustawy na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowana ustawa nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ projektowanej ustawy na sytuację i rozwój regionalny

Projektowana ustawa nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.